

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Erectione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

458. Cui Ecclesiæ debeat Canonica portio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

mentorū, & divinorum administrationem quasi in laborum compensationem juxta *Clem. dudum*; cessante autem causā cesset effectus. Azor. *cit. q. 4. §. undecimus casus*.

9. Nonō : Ecclesia monasterii, quod quis ingressus animo absolute vitam mutandi ibidem moritur; secus est, & debetur quarta parochialis, si ingressus sine tali voluntate absoluta ibi moritur. Azor. *ibidem. §. tertius casus*, citans Archidiacon. & Gemin. *in c. cum quis, de sepult.* Multo magis id tenet, si talis decesserit in monasterio, dum esset Novitius; cum talis revera mutaverit domicilium. Azor. *ibidem. §. quid si*, citans Goffred. Hofst. Abb. Et si contrarium teneant Angel. Rosell. Innoc. Et hic generaliter dicitur; si quis ingreditur monasterium, ut ibi fiat professus, ex bonis ejus monasterio acquisitis deberi quartam parochialem. Abb. etiam *ibidem* id admittat de eo, qui ager ingressus fuit, & ex eo morbo decessit; secus si non ex eo morbo, sed alio decessit: quod idem ait Sylv. de leproso, qui in leproso domo hospitalem domum recipitur, si ex lepra decesserit; non verò si cum lepra ex alio morbo decesserit.

10. Decimò : Ecclesia talis delecta pro sepultura, dum legatum est Ecclesie parochiali tantundem, quanta est pars quarta legatorum Ecclesie, in qua elegit sepeliri. pro hac sententia Barb. *num. 18.* citat Gregor. Lopez, Rodriq. *cit. q. 39. a. 6.* Abb. *in c. officii, de testamen.* Miran. *to. 2. q. 48. a. 11. concl. 2.* Hieron. Rodriq. *in comp. qq. reg. resol. 18. num. 8.* Portell. *in dubiis reg. V. Canonica portio. nu. 7.* eandem tenet Azor. *cit. q. 4. §. nonus casus*, censentque hi Auctores tale legatum jure imputari in quartam Canonicam: Et etiam si ea minus est, tunc enim debere compleri, ait Azor & plures ex citatis Auctoribus: quemadmodum filius computat sibi in legitimam portionem, quidquid à patre sibi relictum. *l. si quando & omnino. c. de inoffic. testamen.* Et si institutus est in parte minore, quam est legitima ei debita, jure petit, ut suppleatur. Nihilominus sententiam contrariam, nimirum præter legatum tale debere adhuc solvi integram portionem Canonicam parochiali (saltem in eo casu, ubi tale legatum factum non fuit eadem conditione, ut Ecclesia parochialis sit contenta hujusmodi legato loco portionis Canonice sibi debite, & rector id acceptaverit, in quo casu, & non aliter priorem sententiam admittunt Jo. And. *in c. officii* Jo. Lignan, Rayner, Goffr. Feder. de Senis apud Azor,) refert Barb. *cit. num. 18.* citatque pro ea Gl. Cardin. Covar. ipseque in eam inclinat plures adducendo textus, & rationes, & inter ceteras, quòd testator ipse Ecclesie parochiali non debet dictam portionem, sed Ecclesia electa in sepulturam, adeoque hic compensare non possit, quod debet tertius, nempe dicta Ecclesia electa.

Questio 458. Cui Ecclesie debeatur Canonica portio?

Respondeo : Ecclesie, in qua quis audire divina, & Sacramenta percipere consuevit, & jure debuit, hoc est, parochiali. *c. cum quis, de sepult. in 6.* Azor. *cit. c. 13. q. 8.* live de jure (Cathedrali enim Ecclesie debetur non nisi ex præscriptione, vel quòd ea illam sibi reservavit, quando parochiales erectæ fuerunt, in signum superioritatis, & tunc inter Clericos illius Eccle-

siæ dividenda, curā non residente penes certam personam. Barb. *cit. c. 25. num. 22.* citans Roram & Riccium) debetur parochialium rectoribus. *Clem. dudum. Ugol. de offic. Episc. c. 17. num. 11.* Barb. *num. 20.* in compensam nimirum laborum, quos subit parochus celebrando divina, & ministrando Sacramenta. Bass. *v. parochia. num. 21.* citans Gl. *in cit. c. cum quis.* Unde & parochus dictam quartam Canonicam petere potest tanquam debitum & mercedem laboris quasi actione locati, ut Feder. de Senis *conf. 3. num. 9.* apud Barb. *num. 32.* vel conditione ex Canone, vel actione ex testamento, ut Pet. de Ubald. *c. 3. num. 2.* apud eundem. Et ubi nullus rector adesset, debetur Vicario perpetuo vel temporali, vel etiam sacerdoti conducto habenti curam parochianorum juxta Barb. *num. 21.* ubi pro hoc citat Riccium *in pr. p. 2. resol. 299. num. 4.* & *c. reliquii, de testam.* Quinimo etiam dum non constat ex consuetudine vel alia ratione, cui debeatur, Episcopo, an parochi, præfertur parochus; quia habet magis specialem curam; Episcopus tantum generalem, debetur parochi ex causa onerosa, Episcopo non nisi ex causa lucrativa. Barb. *num. 25.* citans *c. 1. de sepult.* & Per. de Ubald. *de quarta Canonica p. 2. c. 8. num. 14.* Et si presbyter parochialis negligenter se gesserit in petenda quarta parochiali, jus habet Episcopus eam exigendi pro Ecclesia parochiali. Azor. *loc. cit. q. 10.* citans Hostiens. *in c. ult. de success. ab intest.*

2. Hinc primò, si is, qui extra parochialem elegit sepeliri, decesserit extra locum domicilii sui cum animo redeundi ad illud commoratus alibi negotii vel recreationis causā, adhuc debetur quarta Canonica parochiæ, in qua habet domicilium. Barb. *num. 26.* Rodriq. *qq. reg. to. 3. q. 46. a. 3.* Miran. *to. 2. q. 48. a. 9. concl. 2.* Bass. *loc. cit.* Idem est, dum infirmus ad aliam parochiam se deferri jubet, in qua decedit; quia debetur adhuc prima isti parochiali quarta Canonica. Barb. *n. 27.* citans Sylv. *n. 15.*

3. Secundò : dum domicilium extra parochiam transferens moritur, antequam novum acquisivit, debetur adhuc parochiali isti quarta Canonica juxta Archidiacon. *in c. 1. de sepult. in 6.* Rayner, Goffr. & c. apud Azor. *cit. q. 8.* eò quòd in ea sepeliri deberet, si non elegisset alibi sepeliri, aut si intestatus decessisset.

4. Tertiò : dum quis dimisit Ecclesiam tam parochialem, quam eam, in qua majores illius sepeliri consueverant, elegit aliam, quarta funeralis debetur dimissa parochiali domicilii, non verò illi dimissa, in qua habebat sepulchrum suorum majorum. Azor. *cit. q. 8.* Barb. *num. 29.* Miran. *loc. cit. concl. 2.*

4. Quartò : si quis jam infirmus transferat se ad monasterium, ibique habitu non assumpto, ex eadem infirmitate decesserit, & ibi sepulturam elegerit, solvenda est quarta parochiali: scilicet si sanus intravit, ibique intra annum Novitiatu decessit. Barb. Miran. Bass. *ll. cit.* nisi forte ingressus animo exeundi. Zech. *de rep. Eccles. c. 28. num. 18.* apud Barb.

6. Quintò : dum quis æqualiter habet domicilium in diversis parochiis, ut habere potest juxta *c. dilectus, de rescript.* & extra utramque sepeliri elegerit, quarta debetur illi parochiæ, in qua decessit; quia in hac tunc erat sepeliendus, si sepulturam non elegerit. Bass. *l. cit. n. 21.* contra Sylv. & A-

207. cit. q. 8. censeñtes tunc dividendam quartam funeralem inter duas illas parochias; qui idem censeñt, dum quis habet unum domicilium in confinio duarum parochiarum, vel duas domos conjunctas in confiniibus duarum parochiarum. Dum verò in unâ parochiâ solitus fuit audire divina, in alterâ percipere sacramenta, quartam integre debere Ecclesiæ, in qua recepit sacramenta, cum propriè parochialis sit, in qua quis solitus recipere sacramenta, sentiunt Bass. cit. n. 21. Sylv. de Canon. port. n. 14. &c. citantes pro se c. 1. de sepult. c. cum quis. eod. tit. in 6. contra Innoc. Joan. Andr. in c. de his. de sepult. Archid. in c. cum quis. apud Azor. l. cit. q. 9. putantes & tunc quartam dividendam inter utramque Ecclesiam. Quòd si etiam jam infirmus in una parochia, præcipiat, ut ad alteram parochiam deferatur, & ibi decedat, primâ parochiali debere quartam, quia in ea morbum contraxit, ex quo etiam accessit, sentit Azor. l. cit. q. 12. citans Sylv. q. 19. Rayner. & Hostienf.

7. Sextò: dum quis sepulturam elegit in propria parochiali, nihilque ei legat, dum tamen multa legat aliis Ecclesiis, Ecclesia illa propria, non quidem jure actionis, sed implorato superioris officio, ubi consuetudine id receptum est, ut qui elegit sepulturam in propria Ecclesia, ei certum aliquod relinquat, poterit id petere ab hæredibus defuncti; ubi verò hæc consuetudo non est, nihil petere potest, sed funeralibus tantum contenta esse debet juxta Rayner, Sylv. apud Azor. q. 11.

8. Septimò: adhuc debetur parochiali quarta funeralis, dum quis nullam elegit sepulturam, sed ad parochialem deferendus erat, alibi tamen citra culpam parochi sepelitur. Barbos. cit. c. 25. num. 31. Amitteret tamen in hoc casu quartam, si culpâ, vel negligentia parochi defunctus ad aliam Ecclesiam delatus est, & sepultus; Non enim pro sepultura tantum instituta est hæc quarta portio, sed pro onere etiam, quod incumbit curatis ministrandi non solum subditis, quæ ad salutem pertinent; sed & procurandi, ne debitis & necessariis beneficiis fraudentur. Barb. ibid. juxta c. 1. de his. de sepult.

9. Denique renunciatio portioñis Canonice facta in damnum parochialis invalida est; nisi fiat cum protestatione, quòd per hoc non fiat præjudicium juri Ecclesiæ. Barb. nu. 34. Compositiones tamen & pacta super juribus parochialibus facta inter Prælatos, Conventuales & parochos esse valida, etiam si celebrata sint sine licentia superiorum, Provincialium nimirum, vel Generalium, modò licita sint, & honesta, & fiant cum consensu Conventus, nec irritentur per subsequens Capitulum generale, vel provinciale, ibidem ait Barb. ex decreto Leonis X. in Concil. Lateran. Verumque id esse, etiam si dictæ Conventiones repugnent. Clem. dudum. eò quòd per illam revocentur factæ ante illam, non verò faciendæ de novo; quin & licet ibidem etiam Conventiones futuræ invalidarentur, adhuc vi decreti Leonis X. utpote posterioris dictæ Clement. valere, citatque pro hoc Portell. v. Canonica portio. c. 9. 10. Hieron. Rodriq. in comp. qq. reg. resol. 18. nu. 9. occasione hujus postremi

Questio 459. An in concordia super emolumentis funeralibus, aliisque juribus parochialibus inter Capitulum & Vicarium, seu alium ad exercitium curæ deputatum, aliisque

ejusdem Ecclesiæ Clericos, vel etiam inter diversas Ecclesias requirantur solemnitates aliæ in concordia super bonis & juribus Ecclesiæ requiri solitæ?

1. **R**espondeo: ejusmodi transactiones, dum sunt inter duas Ecclesias (vel uti videtur ad summum etiam inter Ecclesiæ ejusdem duas Capellas vel beneficia, de quibus dici solet; non debet discooperiri unum altare, ut alterum cooperiatur) adeò ut agatur de privando unam aliquò jure in toto, vel in parte, ut istud alteri acquiratur; tales inquam concordia ut validæ, perpetuæ, & successorum obligatoria sint, subintrat Extravag. Ambitiosa. de rebus Ecclesiæ non alien. adeoque requiritur beneplacitum Apostolicum (utpote non solum comprehendens transactiones super bonis stabilibus, sed etiam super juribus in corporalibus; ac etiam jurisdictionibus, & præminentis, ut receptum in Rota, & Curia Romanâ apud Card. de Luc. de paroch. d. 26. n. 5.) Idem Card. ibid. num. 6.

2. Contrarium est, si non intrat dispositio dictæ Extrav. Ambitiosa. sed cum sola auctoritate Ordinarii transigi potest licitè & validè juxta c. 1. & fin. de pænis in 6. utpote quorum jurium dispositio alterata non est per dictam Extravag. juxta decisionem. Rota 402. n. 1. p. 5. recent. ubi jus habituale Ecclesiæ integrum ac salvum remanet, nullamque patitur scissuram; sed oritur discordia solum inter ejusdem Ecclesiæ servientes ac ministros super fructione ac distributione ac pertinentia emolumentorum, aliorumque jurium, ita tamen ut ipsi Ecclesiæ præjudicium non resulter circa servitium & cultum; dum nimirum adjudicandò majora emolumenta aliquibus, alii servitium deferrent, vel negligerent, sed immutato cultu & servitio componantur controversiæ super emolumentorum repartitione; quoniam tunc Ecclesia remanet integre Domina, & possedetrix; neque ejus principaliter interfit, an uno vel alio modo ministri ejus emolumenta dividant. Idem Card. ibid. Porro ex pacifica longâ observantia 10. annorum resultat præsumptio utriusque requisiti; nimirum quòd dum Episcopi ipsius non accessit auctoritas, sed Vicarii Generalis Episcopus dedisset Vicario suo hanc facultatem; vel quòd accessit ejus rati habitio, quæ mandato æquiparatur, ejusque vim habet; & quòd id gestum fuerit à Vicario cognita causa. C. Luc. ibid. n. 8. dum enim non adest residentia juris (uti ea hic adest, si intraret prohibitio Extrav. ambit.) in hac materiâ inducendi præsumptionem ex lapsu temporis juncti cum observantia, non requiritur tempus longissimum, sed sufficit longum. de Luc. ibid. n. 9. citans Menoch. l. 3. præsump. 131. & seq. Gabriel. de præscript. concl. 1. & c. quibus addendum, quòd idem Card. ait d. 26. n. 4. nimis favorabilem in jure transactionem, præsertim ubi effectum sortita est per aliquod tempus; ideòque non facile admitti ejus annullationem, & rescissionem; cum etiam præceptum testatorum de non transigendo sperni valeat.

* * * * *

Q 4

PARA-